

POSUDEK

oponentky na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Tereza Melikantová

Téma práce: Konformita vůči vrstevnické autoritě ve školní třídě

Autorka, Tereza Melikantová, ve své bakalářské práci zkoumá téma konformity u raně adolescentní skupiny (školní třídy) s ohledem na skupinové faktory, zejména sociometrický status žáků. Zvolenému tématu v našem prostředí dosud nebyla věnována nedostatečná pozornost, byť se z hlediska skupinové dynamiky i vzhledem k vysokému výskytu sociálně patologických jevů a rizikům nárůstu školní maladjustace v raně adolescentních skupinách jedná o téma společensky vysoce závažné.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a výzkumnou část. Teoretickou část tvoří devět hlavních kapitol, v nichž autorka nejprve vymezuje pojem sociální skupiny (kap. 1), popisuje charakteristiku třídy ze skupinového hlediska (kap. 2) a uvádí výklad několika typologií pro vymezení sociálních pozic a rolí (kap. 3). Další kapitoly se zaměřují blíže na skupinové faktory školních tříd příslušného věku: autorka sleduje vztahy ve třídě (kap. 4), potřebu skupinové přináležitosti u raně adolescentních žáků (kap. 5) a roli jedince ve skupině (kap. 6). Problematice skupinových vlivů se autorka věnuje v kapitolách zabývajících se konformitou (kap. 7) a vrstevnickým tlakem (kap. 8). Tématem poslední kapitoly (kap. 9) je teoretické pojetí role skupinového vůdce.

Předmětem výzkumu se stala jedna školní třída, jejíž žáky autorka podrobila vyšetření kombinací několika metod. Jednalo se o sociometrické dotazníky SO-RA-D a upravený Braunův dotazník B3, dále autorka sestavila narativně zaměřený dotazník na zjišťování představ žáků o organizaci fiktivního třídního výletu – (A) dotazovaným žákem a (B) celou třídou. Výsledky byly porovnány z hlediska podobnosti obou představ. Získaná data autorka při jejich interpretaci doplnila vlastními zkušenostmi z preventivní práce s touto třídou a údaji z rozhovoru s třídní učitelkou. Výsledky konfrontovala v diskusní části se 6 stanovenými hypotézami.

Autorka přistupuje ke zvolenému tématu z poměrně širokého hlediska. V teoretické části prezentuje velké množství teoretických konceptů k tématu, jejichž charakter je však spíše obecný, bez zaměření na skupiny daného věku. To je možná dáno tím, že vychází téměř výhradně z českých vysokoškolských učebních textů. Teoretickou část i diskusi (v praktické části) by bývalo obohatilo, kdyby se mezi informačními zdroji objevily také nějaké výzkumné studie, s jejichž poznatky, prezentovanými i v teorii, by mohla následně porovnat nálezy z vlastního výzkumu. Oponentka však na druhé straně velmi oceňuje autorčin tvořivý přístup při úpravě převzatých metod a při tvorbě narativní metody. Výsledky jsou prezentovány přehledně graficky a adekvátně interpretovány.

Podnětem k diskusi by mohlo být tvrzení v Závěru práce, že okolo 12-13 let slábnou skupinová konformita. Je otázkou, do jaké míry v tomto zaznamenaném jevu sehrála roli také změna pedagogického přístupu (resp. změna třídního učitele) k žákyni ve vůdcovském postavení.

Předložená bakalářská práce splňuje všechna požadovaná kritéria. Vzhledem k výše uvedeným drobnostem, které však nejsou nijak závažné, navrhuje oponentka její výsledné hodnocení známkou:

„velmi dobře“

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 23.5. 2014